

Zlatko DUKIĆ, novinar i publicista

Riječ na otvaranju 16. klupske izložbe radova članova Foto-kino kluba Tuzla, u BKC-u u Tuzli, u četvrtak, 17. februara 2022. u 18 sati

Više od samo smotre

Ako je suditi po 45 umjetničkih fotografija, koje su nam ovog puta ponudene na uvid i uživanje, do Šesnaeste klupske izložbe radova članova Foto-kino kluba Tuzla se nije došlo ni lako, ni jednostavno. Tu najprije mislim na tročlani žiri, koji je imao tešku zadaću da napravi selekciju i da “ubode” dobitnike nagrada i pohvala. No, istovremeno, tu mislim i na autore radova, kojima su nadarenost, upornost i vještina očito bili dovoljni za to da – u nastavku pošasti pandemije i zađene društvene klime – ipak ne odole iskušenju i da pokažu šta znaju, koliko mogu i čemu teže.

Za umjetničke fotografe, odvajkada je jedno od prećutnih, nenapisanih, ali rijetko kad iznevjerenih pravila – da imaju poseban odnos prema varijanti određene, fiksirane teme, s jedne, i s druge strane prema mogućnosti da je tema slobodna, da zavisi od afiniteta, izbora i sklonosti svakog autora, koji se očas otisnu u avanturu uživanja u onome što osjete, vole, izaberu i zarobe svojim objektivima. U slučaju ove, 16. klupske izložbe radova članova Foto-kino kluba Tuzla, na svoj način su se ukrstili očekivano prisutni odnos prema portretu, prema ljudskom licu, pojavi i figuri čovjeka, sa okrenutošću prirodi i izazovima koje umjetničkom fotografu ona nudi, kao i prema atraktivnim detaljima u prirodi – životinjama, arhitektonskim, spomeničkim, građevinskim, urbanim, industrijskim i drugim motivima.

Budući je nesporno da je motiv svake umjetničke fotografije eksplicitan izraz subjektivnog autorskog doživljaja objektivne stvarnosti – nekog lika, pojave, događaja, fenomena, objekta – logično je da, i na ovoj izložbi, ta istina dominira cjelovitim utiskom i generalnom ocjenom. Pri tome, i od subjektivnog doživljaja posmatrača, nužno zavisi utisak i stav o onome što nam je ponuđeno. Pa se, tako, to subjektivno može uokviriti impresivnim vrijednostima fotografija ljudskog lika. Nije to, doduše, nikakva novina, ali je u ovom slučaju pažnje vrijedno zato što mi se čini da su autori s posebnim senzibilitetom, uz nesumnjivo posjedovanja damara za to, lovili govor ljudskih očiju. Taj govor se na većini fotografija – počev od prvonagrađenog Ibrahimijevog Vilija, pa nadalje – sažima u priču o onome što je duboko iza tih očiju, što se u životu naku pilo, što je život gužvalo i peglalo, sudbinu ispisivalo, pa vidljive tragove i na očima ostavilo.

Kao dokazano zahvalan motiv, naravno samo za visprene i one koji to razumiju, ljudsko lice je portret u umjetničkoj fotografiji odavno učvrstilo kao poseban izazov. I u ovom slučaju, ljudsko lice je zasebna, bogata, sadržajna i poučna priča. Možemo je, iz ugla posmatrača, tumačiti svako na svoj način, ali niko do nas, posmatrača – pa još ako zna nešto o umjetničkoj fotografiji – neće se uspjeti osloboditi osjećaja bogatstva, ispunjenosti i nauka o tome kako i šta sve ljudsko lice govori, jer može pričati, samo to treba umjeti dokučiti i, naravno, razumjeti.

Nisam siguran da se ukupan doživljaj ove smotre fotografija članova Foto-kino kluba Tuzla može svesti tek na rutinsku, uobičajenu smotru. Nisam u to siguran ne samo zbog očitog napretka u kvalitetu, zbog pojave novih i potvrđivanja starih, dokazanih snaga u redovima autora, što

nudi optimizam pred onim što nam umjetnička fotografija donosi sutra. Ali, zato sam siguran u to da ovo ne samo da je mnogo više od samo redovne, potrebne i drage smotre, već i da je riječ o događaju koji je autorima izazov i stimulans, a publici doživljaj i ugodnost.

Kad se to tako posmatra, onda se i za 45 fotografija koje čine ovu izložbu, kao i u nekim prethodnim primjerima smotre umjetničkog stvaranja ove vrste, mora kazati da ima, uz rečeno, još dva bitna svojstva: prvo, dosljednost i istrajavanje u navici da se aktuelno, novo stvaralaštvo umjetničkih fotografa redovno testira izlaganjem sudu i ocjeni javnosti, a s druge strane je to prilika za podsticaj za rad već prokušanih i ovjerenih autora, ali i za infektivno dejstvo na mlade, buduće naraštaje, čiji talenat, sklonost i afinitet prema umjetničkoj fotografiji – tek treba da dođu na provjeru, da se dokažu i potvrde.

Kako drukčije, bolje i efektnije to učiniti – nego na izložbama ove vrste?

Pošto dogovor na to pitanje znamo svi koji volimo i cijenimo umjetničku fotografiju, pozicija onoga ko proglašava otvorenom ovu, Šesnaestu klupsku smotru radova članova Foto-kino kluba Tuzla, može se nazvati samo privilegijom i zadovoljstvom.

Tuzla, 15. 2. 2022.